Doorpakken op Zoetwater, zoetwater aanvoer de Pupe als groot project

M. 5 herzien

Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op vrijdag 6 november 2026

Constaterende dat:

- Nederland en Zeeland in het bijzonder al eeuwen koploper is op het gebied van waterhuishouding;
- In grote delen van Zeeland een te kort is aan zoetwater voor zowel de landbouw, de natuur, veiligheid (bluswater), klimaatadaptatie (groen in dorpen en steden) en in de toekomst mogelijk drinkwater;
- Het drie sporen beleid een unieke insteek is (eerst zoveel mogelijk vasthouden van zoetwater, daarna aanvoer van zoetwateren tenslotte kijken naar extra bergingscapaciteit);
- Vasthouden van zoetwater in droge zomers zoals afgelopen jaar, niet voldoende is en aanvoer van zoetwater ook noodzakelijk is, zoals beschreven in spoor 2 van het Zeeuwse Deltaplan zoetwater “Aanvoer combineren met regionale buffering”. In grote delen van Zeeland zoetwater aanvoer nu nog niet (efficiënt) mogelijk is;
- Zoetwater wereldwijd een steeds groter probleem wordt. Zowel gebrek aan zoetwater door droogte als zoetwater overschot door hevige regenval;
- Kennis van waterwerken in het verleden Zeeland wereldwijd op de kaart heeft gezet.
- Voor Grote Projecten geldt dat ze doorgaans groter zijn in financiële omvang, meer impact op de omgeving hebben, een langere looptijd hebben en/of complexer zijn dan de andere provinciale projecten. Aanvoer van zoetwater scoort, in het adviesmodel om te bepalen of iets binnen grote projecten valt, op 6 van de 7 punten de hoogste score, op één punt de een na hoogste score. (zie bijlage)

Zijn van mening dat:

- Zeeland een unieke proeftuin kan worden voor de combinatie van het vasthouden en mogelijkheden voor het aanvoeren van zoetwater. Nederland en Zeeland in het bijzonder op deze manier ook koploper kan worden op het gebied van zoetwater huishouding, zowel in het omgaan met overschot als het omgaan met tekorten;
- Kenniscentra een belangrijke economische impuls zijn;
- “De pupe” op Schouwen-Duiveland een prachtige mogelijkheid is om zoetwater aanvoer op te starten en ook andere vormen van aanvoer van zoetwater, bijvoorbeeld het doorspoelen, verder uitgewerkt moeten worden zoals in Zuid-Beveland oost en het gebied op Tholen west waar nog geen zoetwateraanvoer is;
- De aanvoer van zoetwater in de toekomst zover uitgebreid moet worden dat stapsgewijs alle gebieden in Zeeland voorzien kunnen worden van zoetwater, met als ambitie om in 2035 in alle delen van Zeeland externe aanvoer van zoetwater te hebben;
- Het uitgangspunt van externe aanvoer niet altijd kan zijn om te voorzien in de directe vraag van dat moment, maar om buffers te kunnen aanvullen.
- Voor uitvoeren van deze projecten is financiering vanuit zowel gemeenten, provincie, rijk, Europa en in sommige gevallen waterschap en gebruikers zelf nodig.
- Grote projecten de Statenleden goed in de gelegenheid stellen voortgang en financiële gevolgen te sturen en controleren.

Roepen PS op om:

- Het project “de pupe”, zoetwateraanvoer voor Schouwen-Duivenland als groot project aan te merken.
- Er zorg voor te dragen dat op termijn elke regio in Zeeland de beschikking moet hebben over een vorm van zoetwater.

En gaan over tot de orde van de dag,

BBB	Carolien Bierens, Antje Dees
SGP	Joan van Burg
CDA	Cas Vesseur
VVD	Peter van Klaveren

Bijlage adviesmodel om te bepalen of een project onder het Kader grote projecten valt

Criteria	Score 1	Score 2	Score 3	Score 4
Kosten	De kosten van het project worden geschat op minder dan € 2 mln	De kosten van het project worden geschat op minder dan € 5 mln	De kosten van het project worden geschat op minder dan € 10 mln	De kosten van het project worden geschat op meer dan € 10 mln
Looptijd	Beperkte doorlooptijd (t/m 1 jaar)	Beperkte doorlooptijd (2 t/m 3	Lange doorlooptijd (4 t/m 5 jaar)	Lange doorlooptijd (> 5 jaar)
Bestuurlijke aandacht	Het project wordt vanuit reguliere budgetten/ doelstellingen uitgevoerd	Het project vraagt goedkeuring van PS	Het project is opgenomen in het coalitieakkoord of is een verzoek van PS	Het project is een prioriteit in het coalitieakkoord
Impact op de omgeving	Het project heeft nauwelijks impact op omgeving	Het project zorgt voor overlast voor maximaal 20 omwonenden/ belanghebbenden	Het project zorgt voor overlast voor meer dan 20 omwonenden/ belanghebbenden	Het project zorgt voor overlast voor meer dan 20 omwonenden/ belanghebbenden en er is grond nodig van minimaal vijf grondeigenaren.
Aantal projectpartners	Geen andere partijen: de provincie kan het project zelfstandig uitvoeren	Maximaal 2 partijen bestaande uit alleen overheden	Maximaal 3 partijen bestaande uit overheden en/of niet-overheden	4 of meer partijen bestaande uit overheden en/of niet-overheden
Aandacht in de media	Nauwelijks aandacht in de media	Enige aandacht in media, waaronder regionale media	Regelmatig aandacht in media, waaronder regionale media	Uitgebreid aandacht in media, waaronder landelijke media

Complexiteit	De Provincie heeft eenzelfde project meer dan 5 keer uitgevoerd	De Provincie heeft eenzelfde project minder dan 5 keer uitgevoerd	De Provincie heeft weinig tot geen ervaring met de werkzaamheden, maar op nationaal niveau is er wel uitgebreide ervaring	De Provincie heeft weinig tot geen ervaring met de werkzaamheden en met onderdelen van het project is ook op nationaal niveau nog geen ervaring